

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o společné evropské právní úpravě prodeje

COM(2011) 635 final – 2011/0284 (COD)

a ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Společná evropská právní úprava prodeje určená k usnadnění přeshraničních transakcí na jednotném trhu

COM(2011) 636 final

(2012/C 181/14)

Zpravodajka: **paní BONTEA**

Dne 11. října 2011 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Společná evropská právní úprava prodeje určená k usnadnění přeshraničních transakcí na jednotném trhu

COM(2011) 636 final.

Dne 16. listopadu 2011 se Rada a dne 25. října 2011 Evropský parlament, v souladu s článkem 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci *návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o společné evropské právní úpravě prodeje*

COM(2011) 635 final – 2011/0284 (COD).

Specializovaná sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 8. března 2012.

Na 479. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 28. a 29. března 2012 (jednání dne 29. března), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 87 hlasy pro, 54 hlasů bylo proti a 7 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Výbor vítá záměr Komise usnadnit rozšíření přeshraničního obchodu pro podniky (zvláště malé a střední podniky), povzbudit přeshraniční nákupy spotřebitelů a posílit výhody vnitřního trhu.

1.2 Výbor s potěšením vítá skutečnost, že jeho předchozí návrhy byly, pokud **jde o zvolenou formu** společné evropské právní úpravy prodeje (nařízení) a **zvolenou alternativu** (fakultativní „druhý režim“), zohledněny. Jak však již bylo uvedeno v předcházejícím stanovisku, domnívá se, že „těchto cílů je třeba dosáhnout postupně a jako pilotní projekt začít u obchodních smluv v oblasti nadnárodních prodejů zboží (B2B), jež jsou vhodné pro prověření soudržnosti mezi režimy a jejich konkrétního uplatňování“⁽¹⁾.

1.3 Výbor zdůrazňuje, že společná evropská právní úprava prodeje musí být plně v souladu se **zásadami subsidiarity a proporcionality**.

1.4 Pokud jde o **obsah**, Výbor se domnívá, že návrh nařízení vyžaduje řadu důležitých vylepšení, jejichž cílem musí být:

- usnadnit provádění transakcí v rámci EU, významně přispět k podpoře hospodářské činnosti na jednotném trhu a dále využít jeho potenciál,
- poskytnout skutečnou evropskou přidanou hodnotu z hlediska nákladů a výhod pro hospodářské subjekty a spotřebitele,
- nabídnout podstatné výhody v oblasti zlepšování právní úpravy a zjednodušeného, srozumitelného a uživatelsky přívětivého právního prostředí,
- snížit náklady spojené s přeshraničními transakcemi,
- zabezpečit právní jistotu a zvýšený soulad mezi horizontálními a vertikálními pravidly,
- zaručit aby malé a střední podniky a spotřebitelé měli z nových předpisů praktický užitek.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 84, 17.3.2011, s. 1.

1.5 Rozdělení společné evropské právní úpravy prodeje na pravidla pro smlouvy mezi podniky navzájem (B2B) a na pravidla pro smlouvy se spotřebiteli do dvou oddělených dokumentů, s jasným harmonogramem pro každý z nich, usnadní podnikům a spotřebitelům seznámení s novými pravidly a jejich provádění.

1.6 Výbor přikládá velkou důležitost fakultativní povaze nových pravidel a záruce svobody vyjednávání ve věci přijetí společné evropské právní úpravy prodeje.

1.7 EHSV upozorňuje na následující klíčové otázky:

- provádění společné evropské právní úpravy prodeje je velmi problematické,
- musí být více zohledněny specifické charakteristické rysy malých a středních podniků,
- po konzultaci se zaměstnavateli, malými a středními podniky a spotřebitelskými organizacemi musí být vypracovány evropské vzorové smlouvy, jež budou navrženy pro konkrétní oblasti obchodu nebo odvětví činnosti, budou obsahovat standardní podmínky a budou dostupné ve všech úředních jazycích EU. Byly by velmi účinným nástrojem ve vztazích typu B2B a B2C a měly by být dány k dispozici současně se zveřejněním nařízení,
- musí být zajištěna solidnější právní jistota a musí dojít k vylepšení společné evropské právní úpravy prodeje,
- v souladu s články 12 a 169 Smlouvy musí být při vymezování a provádění všech politik a přijatých opatření EU nezbytně brány v úvahu požadavky vyplývající z ochrany spotřebitele a malých a středních podniků.

1.8 Výbor poukazuje na to, že prosté přijetí společné evropské právní úpravy prodeje samo o sobě není dostatečné k tomu, aby zaručilo rozvoj přeshraničního obchodu pro podniky a přeshraničního nakupování spotřebitelů, a vyzývá Komisi a členské státy, aby pokračovaly ve svém úsilí o využití plného potenciálu jednotného trhu pro hospodářský růst a tvorbu pracovních míst.

1.9 Výbor upozorňuje na význam doprovodných opatření nutných k tomu, aby se strany, které by mohly uplatnit společnou evropskou právní úpravu prodeje, bude-li přijata, dozvěděly, jak právní úpravu uplatnit efektivně a vykládat ji jednotným způsobem.

1.10 Spotřebitelské organizace zdůrazňují, že návrh v předloženém znění by neměl být uplatňován na spotřebitelské transakce. Malé a střední podniky a organizace zaměstnavatelů zdůrazňují, že pokud se přistoupí k několika změnám a doprovodným opatřením, může být návrh uplatňován na spotřebitelské transakce. Návrhy, které tyto malé a střední podniky a organizace spotřebitelů předložily, se stále v mnoha ohledech různí. Nalézt nejlepší řešení, jež budou všeobecně přijatelná, znamená složitý a obtížný proces.

1.11 Výbor vyzývá Komisi, Radu a Parlament, aby uvedené aspekty při formování společné evropské právní úpravy prodeje nebo jakékoli jiné iniciativy, jejímž cílem by byla regulace práv spotřebitelů v EU, zohlednily a aby nadále vedly dialog s malými a středními podniky a spotřebitelskými organizacemi, aby společná evropská právní úprava prodeje účinněji naplňovala potřeby cílových subjektů a aby výrazně přispěla k usnadnění transakcí v rámci EU.

2. Souvislosti

2.1 Stávající právní rámec

2.1.1 Stávající právní rámec EU se vyznačuje rozdílností ve vnitrostátních právních systémech a smluvním právem 27 členských států.

2.1.2 Právní předpisy EU obsahují řadu společných pravidel, zejména v oblasti smluv mezi podniky a spotřebiteli, jež harmonizují hmotné spotřebitelské smluvní právo. Nedávno přijatá směrnice 2011/83/EU o právech spotřebitelů⁽²⁾ plně harmonizovala hlavní prvky smluv uzavřených na dálku, jako jsou před-smluvní informace, formální požadavky, právo odstoupit od smlouvy, přechod rizika a dodání, a ponechala minimální harmonizaci pouze zákonné záruky a nepřiměřené smluvní podmínky.

2.1.3 Články 12, 38, 164, 168 a čl. 169 odst. 4 Smlouvy zaručují přednost vnitrostátních předpisů, pokud jsou pro spotřebitele výhodnější.

2.2 Potíže obchodníků a spotřebitelů

2.2.1 V současné době pouze každý desátý obchodník v EU vyváží v rámci jednotného trhu a většina těch, kteří tak činí, vyváží pouze do malého počtu členských států. Pouze 8 % spotřebitelů nakoupilo výrobky a služby na internetu v jiném členském státu. Potenciál vnitřního trhu a přeshraničního elektronického obchodu je stále nedostatečně využíván.

2.2.2 Mezi překážky patří mimo jiné rozdíly v daňové úpravě, administrativní požadavky, obtíže s dodáním, rozdílný jazyk a kultura, nízký stupeň rozšíření širokopásmového připojení, normy pro ochranu údajů, design, územní omezení duševního vlastnictví, způsoby platby a rozdíly v právním rámci. Z údajů Komise čerpaných z dalších průzkumů vyplývá, že v transakcích mezi podnikateli a spotřebiteli je jednou z hlavních překážek, jež spotřebitele od nákupu přes hranice odrazují, neexistence účinných opravných prostředků. Až 62 % spotřebitelů nenakupuje on-line přes hranice, neboť se obává podvodů, 59 % neví, co si počít v případě problémů, 49 % má obavy ohledně dodání zboží a 44 % si není jistých, jaká jsou jejich spotřebitelská práva⁽³⁾.

Obchodníci, především malé a střední podniky, musí čelit problémům, k nimž patří:

- zjišťování informací o ustanoveních smluvního práva cizí země,

⁽²⁾ Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64.

⁽³⁾ Hodnotící zpráva o spotřebitelských trzích (*The Consumer Market Scoreboard*), páté vydání, březen 2011.

- zvýšená právní složitost přeshraničního obchodu v porovnání s domácím obchodem,
- vysoké dodatečné transakční náklady,

2.2.3 Překážky přeshraničnímu obchodu mají výrazný negativní dopad na podniky a spotřebitele.

3. Návrh Komise

3.1 Sdělení Komise ⁽⁴⁾ uvádí rozhodnutí předložit návrh nařízení ⁽⁵⁾, které zavádí společnou evropskou právní úpravu prodeje, jehož deklarovaným cílem bude vylepšit fungování vnitřního trhu usnadněním rozšíření přeshraničního obchodu.

3.2 Návrh Komise znamená:

a) z hlediska **zvoleného nástroje**:

- **alternativní** soubor pravidel smluvního práva, totožných v každém členském státě a použitelných v celé EU, která budou existovat společně se stávajícími vnitrostátními právními předpisy v oblasti smluvního práva,
- **fakultativní** rámec, který si smluvní strany zvolí. Spotřebitel musí vyplnit výslovné prohlášení, v němž souhlasí s použitím společné evropské právní úpravy prodeje; toto prohlášení není totožné s prohlášením, v němž spotřebitel vyjadřuje svůj souhlas s uzavřením smlouvy.

b) z hlediska **formy**: jako nařízení bude **společná evropská právní úprava prodeje obecně a přímo použitelná**;

c) z hlediska **obsahu**:

obsažný (183 článků), ale nikoli vyčerpávající soubor **pravidel smluvního práva, který upravuje**:

- obecné zásady smluvního práva,
- právo stran získat zásadní informace před uzavřením smlouvy, pravidla upravující způsoby uzavírání dohod, právo spotřebitelů od smlouvy odstoupit a zrušení smlouvy,
- to, jak mají být smluvní podmínky vykládány, pravidla o obsahu a účincích smluv i o smluvních podmínkách, které mohou být považovány za nepřiměřené,
- povinnosti a prostředky nápravy smluvních stran,
- dodatečná společná pravidla o náhradě škody a o úrocích z prodlení,
- navrácení plnění a promlčení.

Určité aspekty budou i nadále upraveny použitelnými vnitrostátními právními předpisy podle nařízení 593/2008 ⁽⁶⁾ (Řím I).

⁽⁴⁾ COM(2011) 636 final.

⁽⁵⁾ COM(2011) 635 final.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 177, 4.7.2008, s. 6.

3.3 Společná evropská právní úprava prodeje se zaměřuje na smlouvy, které mají největší význam pro přeshraniční obchod (kupní smlouvy uzavřené mezi podniky a spotřebiteli nebo mezi podniky navzájem, pokud je alespoň jednou stranou malý nebo střední podnik, včetně smluv týkajících se dodávky digitálního obsahu a souvisejících služeb).

3.4 Společná evropská právní úprava prodeje se omezuje na přeshraniční smlouvy (s možností, aby členské státy rozsah působnosti rozšířily).

4. Obecné připomínky

4.1 Výbor vítá záměr Komise usnadnit rozšíření přeshraničního obchodu pro podniky (zvláště malé a střední podniky), povzbudit přeshraniční nákupy spotřebitelů a posílit výhody vnitřního trhu.

4.2 Výbor zdůrazňuje, že společná evropská právní úprava prodeje musí být plně v souladu se **zásadami subsidiarity a proporcionality**.

4.3 Pokud jde o **zvolenou formu** (nařízení) a **alternativu** („druhý režim“ v každém členském státě, který je fakultativní a podléhá výslovnému souhlasu smluvních stran), jak již bylo řečeno ve výše zmíněném stanovisku Výboru, „těchto cílů je třeba dosáhnout postupně a jako pilotní projekt začít u obchodních smluv v oblasti nadnárodních prodejů zboží (B2B)“.

4.4 Pokud jde o **obsah**, výbor se domnívá, že návrh nařízení vyžaduje řadu důležitých vylepšení, jejichž cílem musí být:

- usnadnit provádění transakcí v rámci EU, významně přispět k podpoře hospodářské činnosti na jednotném trhu a dále využít jeho potenciál,
- poskytnout skutečnou evropskou přidanou hodnotu z hlediska nákladů a výhod pro hospodářské subjekty a spotřebitele,
- nabídnout podstatné výhody v oblasti zlepšování právní úpravy a zjednodušeného, srozumitelného a uživatelsky přívětivého právního prostředí,
- snížit náklady spojené s přeshraničními transakcemi,
- zabezpečit právní jistotu a zvýšený soulad mezi horizontálními a vertikálními pravidly se zvláštním důrazem na transparentnost, srozumitelnost a jednoduchost. To bude ku prospěchu nejen právních odborníků, ale zvláště také ku prospěchu malých podniků a spotřebitelů,
- zaručit aby malé a střední podniky a spotřebitelé měli z nových předpisů praktický užitek.

4.5 Výbor dříve upozornil na to, že „těchto cílů je třeba dosáhnout postupně a jako pilotní projekt začít u obchodních smluv v oblasti nadnárodních prodejů zboží (B2B), jež jsou vhodné pro prověření soudržnosti mezi režimy a jejich konkrétního uplatňování“ (7).

Rozdělení společné evropské právní úpravy (183 článků) na pravidla pro smlouvy typu B2B a na pravidla pro smlouvy typu B2C do dvou oddělených dokumentů s jasným harmonogramem pro každý z nich usnadní zákonodárcům rozhodování o tom, která legislativní technika by se měla vztahovat na každý soubor pravidel se zohledněním síly vyjednávací pozice smluvních stran.

4.6 Stávající obsah společné evropské právní úpravy prodeje vedl ke značné nespokojenosti a kritice ze strany malých a středních podniků a spotřebitelských organizací, jež zpochybnily konkrétní potřebu nepovinného nástroje na podporu elektronického obchodu a legislativní metodu (fakultativní režim) použitou v případě smluv typu B2C.

4.7 Výbor vyzývá Komisi, Radu a Parlament, aby uvedené aspekty při formování společné evropské právní úpravy prodeje zohlednily a aby nadále vedly dialog s malými a středními podniky a spotřebitelskými organizacemi, aby společná evropská právní úprava účinněji naplňovala potřeby cílových subjektů.

4.8 Výbor přikládá velkou důležitost fakultativní povaze nových pravidel a záruce svobody vyjednávání ve věci přijetí společné evropské právní úpravy prodeje.

4.9 Pokud jde o velké společnosti nebo společnosti s dominantním postavením na trhu, Výbor doporučuje určit nejvhodnější doprovodná opatření, aby malé a střední podniky mohly snáze vykonávat své svobodné právo volby mezi oběma režimy a respektovaly fakultativní povahu společné evropské právní úpravy prodeje.

4.10 V souladu s články 12 a 169 Smlouvy musí být při vymezování a provádění všech politik a přijatých opatření EU brány v úvahu požadavky vyplývající z ochrany spotřebitele a malých a středních podniků.

4.11 Výbor poukazuje na výrazné obtíže s uplatňováním společné evropské právní úpravy prodeje:

— je třeba vyjasnit vzájemné vztahy mezi nepovinným nástrojem a evropským soukromým mezinárodním právem, včetně imperativních ustanovení členských států a pravidel souvisejících s veřejným pořádkem (články 9 a 21 nařízení č. 593/2008);

— měla by být explicitně objasněna úloha nařízení Řím I v případě smluv typu B2C, s ohledem na nedávné rozsudky Soudního dvora Evropské unie, které zde slouží jako zásady k provádění;

— co nejlépe zajistit právní jistotu a vytvoření kompletního souboru pravidel smluvního práva, který neodkazuje na rozdílné vnitrostátní právo 27 členských států a který nepředstavuje potíže, pokud jde o výklad a uplatňování.

4.12 Výbor poukazuje na to, že prosté přijetí společné evropské právní úpravy prodeje samo o sobě není dostatečné k tomu, aby zaručilo rozvoj přeshraničního obchodu a využití plného potenciálu jednotného trhu pro hospodářský růst a tvorbu pracovních míst.

4.13 V souvislosti s hospodářskou a finanční krizí musí být vynaloženo veškeré úsilí na vytvoření systému, který bude podporovat vývoz a odstraní administrativní náklady. Pokud jde o spotřebitele, je nutné posílit jejich důvěru v jednotný trh a povzbudit je k přeshraničnímu nakupování poskytnutím účinných prostředků individuálního odškodnění.

4.14 Výbor vyzývá Komisi a členské státy, aby pokračovaly ve svém úsilí o odstranění zbývajících překážek přeshraničnímu obchodu, o posílení a podporu vývozní činnosti malých a středních podniků a o zaujímání aktivní úlohy při určování a provádění těch nejvhodnějších opatření, která umožní podnikům a spotřebitelům uchopit příležitosti, jež nabízí jednotný trh. Zdůrazňuje význam spolupráce a řádného dialogu mezi orgány a sociálními partnery, včetně malých a středních podniků a spotřebitelských organizací.

4.15 Výbor upozorňuje na význam **doprovodných opatření** nutných k tomu, aby subjekty podléhající případnému uplatnění společné evropské právní úpravy prodeje, bude-li nakonec přijata, byly informovány o tom, jak provádět právní úpravu efektivně a vykládat ji jednotným způsobem. Prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI) a jiných informačních kanálů musí členské státy informovat všechny zúčastněné subjekty o rozsáhlém obsahu společné evropské právní úpravy prodeje a rozdílech mezi vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy EU, včetně aspektů judikatury a zjištěných osvědčených postupů.

5. Zvláštní připomínky

5.1 *Potřeba více zohlednit charakteristické rysy malých a středních podniků*

5.1.1 Výbor má za to, že by měl být návrh nařízení vylepšen tak, aby více zohlednil specifické charakteristické rysy malých a středních podniků:

— 99,8 % podniků je malé nebo střední velikosti, z nichž 92 % jsou mikropodniky průměrně s 2 zaměstnanci (8),

(7) Úř. věst. C 84, 17.3.2011, s. 1.

(8) EUROSTAT.

- mikropodniky vyvázejí do omezeného počtu zemí poté, co provedou podrobnou analýzu trhu,
- standardní obchodní model mikropodniků se nezaměřuje na uzavření přeshraničních smluv se stranami ve 27 členských státech,
- přeshraničním transakcím malých a středních podniků brání výrazné překážky, které jsou uvedeny v odstavci 2.2.2.

5.1.2 Návrh není pro malé a střední podniky dostatečně uživatelsky vstřícný. Komplikovaný a abstraktní nástroj v oblasti smluvního práva, který v některých částech odkazuje na různé vnitrostátní právní předpisy 27 členských států, nemůže být malými a středními podniky prováděn bez podpůrných služeb a právního poradenství. Nástroje jsou zcela nutné a mohly by přesvědčit malé a střední podniky k volbě společné evropské právní úpravy prodeje.

5.1.3 Organizace malých a středních podniků⁽⁹⁾ zastávají názor, že je třeba ještě větší rovnováhy mezi právy a povinnostmi stran ve smlouvách typu B2C. Zdůrazňují, že je třeba vyjasnit a zjednodušit následující body:

- článek 23 (odstavec 1 o povinnosti poskytnout informace o zboží a souvisejících službách je příliš nejednoznačný);
- článek 29 (sankce jsou příliš široké a nepřesné);
- článek 39 (podmínky navrhovatele by měly mít přednost);
- čl. 42 odst. 1 písm. a) (lhůta pro odstoupení od smlouvy) (je třeba přejmout ustanovení směrnice o právech spotřebitelů);
- článek 51 („naléhavé potřeby“ nebo skutečnost, že strana „nebyla schopná předvídat, neměla dostatečné znalosti nebo zkušenosti“, nelze uvádět jako odůvodnění – na situaci, jež jsou uvedeny v tomto článku, se vztahuje zásada „dobré víry a poctivého jednání“);
- článek 72 (v případě dlouhých vyjednávání by soubor dohod uzavřených smluvními stranami měl být obsažen v jediné smlouvě, jinak malým a středním podnikům vzniknou příliš vysoké administrativní náklady z hlediska nákladů a vynaloženého času);
- článek 78 (v odstavci 1 je třeba upřesnit, že v případě, kdy je právo přeneseno na třetí osobu, je třeba současně požádat o souhlas druhou stranu);
- pokud jde o čl. 78 odst. 4, který se týká odmítnutí práva přeneseného na třetí osobu třetí osobou, je třeba odstranit spojení „konkludentně přijme“, neboť vytváří právní nejistotu;

⁽⁹⁾ Souhrnné dokumenty UEAPME ((Evropské sdružení řemesel a malých a středních podniků): http://www.ueapme.com/IMG/pdf/120119_pp_General_Remarks_CESL.pdf.
http://www.ueapme.com/IMG/pdf/120119_pp_Specific_Remarks_CESL.pdf.

- článek 97 (je třeba uvést v soulad s povinnosti různých stran);
- čl. 130 odstavce 3 a 5 (neobjevuje se zde pojem odpovědného držení kupujícím);
- čl. 142 odst. 4 (doplnit „prvnímu“ dopravci);
- čl. 159 odst. 1 (je třeba vyjasnit).

5.1.4 Společná evropská právní úprava prodeje musí zajistit, aby byly v každé fázi a v plné míře uplatňovány zásada „*think small first*“ a zásada proporcionality a aby byla omezena byrokracie a zbytečné výdaje pro malé a střední podniky. Výbor zdůrazňuje, že je nutné udržet náklady na regulaci pro malé a střední podniky na co nejnižší úrovni, a vyzývá Komisi, Radu a Parlament, aby k tomuto aspektu při formování společné evropské právní úpravy prodeje přihlédly.

5.2 Ochrana spotřebitele

5.2.1 Výbor znovu upozorňuje na to, že je důležité zajištění právní jistoty, která by byla postavena „na základě pokročilejších způsobů ochrany občanů a podniků“ a která by neměla „členským státům bránit v tom, aby zachovaly nebo zavedly přísnější opatření na ochranu spotřebitelů“⁽¹⁰⁾, a požaduje „jednotný trh jakožto nástroj ve prospěch občanů-spotřebitelů“⁽¹¹⁾.

5.2.2 Obsah společné evropské právní úpravy prodeje vyvolal nespokojenost a kritiku ze strany mnoha spotřebitelských organizací, které se zaměřovaly na nízkou úroveň ochrany spotřebitele ve vztahu k čl. 169 odst. 4 Smlouvy a na skutečnost, že společná evropská právní úprava prodeje bude uplatněna, aniž by byly skutečně vyslechnuty názory spotřebitelů, atp. Požadují vyloučení smluv mezi podniky a spotřebiteli z oblastí působnosti společné evropské právní úpravy prodeje.

5.2.3 Lze doložit na řadě příkladů, že návrh nezajišťuje nejvyšší úroveň ochrany spotřebitele:

- článek 5 (objektivita přiměřenosti);
- čl. 13 odst. 1 (přesný význam spojení „jasným a srozumitelným způsobem“);
- čl. 13 odst. 3 písm. c) (chybí definice „trvalého nosiče“);
- čl. 19 odst. 5 (chybí definice „přiměřené lhůty“);
- čl. 20 odst. 2 (přesný význam spojení „transakce probíhající ze dne na den“);
- čl. 28 odst. 1 (přesný význam spojení „přiměřená péče“);

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 84, 17.3.2011, s. 1.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 132, 3.5.2011, s. 3.

- čl. 30 odst. 1 písm. c) (chybí definice „obsahuje všechny náležitosti a je dostatečně určitá“);
- čl. 42 odst. 2 (sankcí za neposkytnutí informací by mělo být považování smlouvy za absolutně neplatnou);
- článek 45 (spotřebitel by nikdy neměl nést náklady na vrácení zboží);
- čl. 52 odst. 2 (lhůty by měly činit nejméně rok v případě a) a 2 roky v případě b);
- článek 53 (potvrzení by nikdy nemělo být konkludentní);
- článek 71 (formulace by měla být vyjasněna);
- článek 74 (význam spojení „zjevně nepřiměřené“);
- čl. 79 odst. 1 (není uvedena definice povahy neplnění, které vede k „nezávaznosti“);
- čl. 79 odst. 2 (směrnice nerozlišuje mezi podstatnými a nepodstatnými znaky smlouvy);
- článek 82 (směrnice vypouští pravidla o sdělování smluvních podmínek, povinnostech informovat a pravidlech, která by měla být ze smluv automaticky vylučována bez ohledu na to, jestli jsou nekalá či nikoliv, protože jsou v rozporu s „dobrou vírou“);
- článek 84 (seznam zakázaných smluvních ustanovení je příliš krátký a není v souladu s nejpokrokovějšími vnitrostátními právními předpisy);
- článek 85 (totéž platí pro seznam předpokládaných nepřeměřených ustanovení);
- čl. 99 odst. 3 (zcela nepřijatelné ustanovení);
- čl. 105 odst. 2 (lhůta by měla být alespoň dvouletá);
- článek 142 (právní význam a povaha „fyzické držby zboží“ nejsou rovnocenné v různých překladech do různých jazyků; podle jednotlivých vnitrostátních právních režimů);
- čl. 142 odst. 2 (význam „kontroly nad digitálním obsahem“);
- čl. 167 odst. 2 (možnost provést oznámení předem by měla být vyloučena);
- články 179 a 180 (formulace by měla být vyjasněna).

5.2.4 Musí být učiněna opatření s cílem zajistit odpovědnost a přeshraniční sledování v případě podvodného jednání za účelem posílení důvěry spotřebitelů; 59 % spotřebitelů uvádí, že je takové jednání odrazuje od přeshraničních transakcí.

5.3 Potřeba vytvořit evropské vzorové smlouvy

5.3.1 Výbor upozorňuje na nutnost vytvořit evropské vzorové smlouvy, které musí

- být dostupné současně se zveřejněním společné evropské právní úpravy prodeje a nabytím účinnosti této úpravy,
- být určeny pro každou konkrétní oblast obchodu a odvětví činnosti,
- obsahovat normalizované podmínky vycházející z *acquis*, jež budou zaručovat velmi vysokou míru ochrany spotřebitelů ve smlouvách typu B2C a smluvní svobodu ve smlouvách typu B2B a plně uplatňovat iniciativu *Small Business Act*,
- být dostupné ve všech úředních jazycích EU,
- být sledovány a přezkoumávány ve stanovených intervalech s cílem zlepšit obsah využitím osvědčených postupů, právní nauky a judikatury.

Tyto nástroje jsou velmi užitečné pro malé a střední podniky a spotřebitele, kteří chtějí uzavírat přeshraniční smlouvy se spotřebiteli.

5.3.2 Při vytváření evropských vzorových smluv je nutné zapojení podnikatelských organizací, organizací malých a středních podniků a spotřebitelských organizací a spolupráce s nimi.

5.4 Potřeba zajistit větší právní jistotu

5.4.1 Návrh nařízení představuje obtíže, pokud jde o stanovení vhodného právního základu, výklad a provádění.

5.4.2 Na mnoha místech jsou uvedeny odkazy na vnitrostátní právo (například pokud jde o právní subjektivitu, neplatnost smlouvy v důsledku nedostatečné způsobilosti, protiprávnosti nebo rozporu s dobrými mravy, stanovení smluvního jazyka, záležitosti zákazu diskriminace, zastoupení, existenci více dlužníků nebo více věřitelů, výměnu smluvních stran včetně právního nástupnictví, započtení a spojení, vlastnická práva včetně převodu vlastnictví, práv duševního vlastnictví a mimosmluvní odpovědnosti). Bude to tedy vyžadovat, aby obchodníci studovali právní rámec a platili za právní poradenství, stejně jako to bude znamenat právní nejistotu.

5.4.3 Neexistuje žádný mechanismus, který by zajistil, aby bylo nařízení jednotně uplatňováno napříč celou EU. Soubor soudních rozhodnutí nepředstavuje pro vnitrostátní soudy, jež jsou zodpovědné za výklad a provádění nařízení, platný právní precedens. Spolu s řadou různých výkladů bude narůstat právní nejistota.

5.4.4 Soudní rozhodnutí by měla být sledována, měly by být prosazovány osvědčené postupy a nejméně po dobu prvních pěti let by měly být připravovány výroční zprávy tak, aby mohly být výsledky průběžně posuzovány, osvědčené postupy prosazovány a aby mohla být přijímána potřebná opatření, jejichž cílem by bylo umožnit jednotný výklad nařízení napříč EU.

5.5 Další připomínka

V době krize je nepravděpodobné, že by byl vyčleněn velký objem prostředků z vnitrostátních rozpočtů na opatření, jejichž účelem je podporovat nová pravidla a informovat o nich. Bod 4 (*Dopad na rozpočet*) důvodové zprávy by měl obsahovat budoucí podpůrná opatření, která by zahrnovala školení organizovaná Komisí a určená pro zástupce podnikových organizací, organizací malých a středních podniků a spotřebitelských organizací. Ty by pak poskytovaly informace svým členům o společné evropské právní úpravě prodeje. Zpráva by také měla obsahovat podpůrná opatření, která by umožnila těmto organizacím poskytovat bezplatné poradenství o provádění nařízení.

V Bruselu dne 29. března 2012.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

PŘÍLOHA

ke Stanovisku Evropského hospodářského a sociálního výboru

I. Tyto odstavce stanoviska specializované sekce byly upraveny s ohledem na pozměňovací návrhy přijaté shromážděním, přestože více než jedna čtvrtina hlasů byla pro to, aby byly zachovány v původní podobě (čl. 54 odst. 4 jednacího řádu):

a) Odstavec 1.2

„1.2 Výbor s potěšením vítá skutečnost, že jeho předchozí návrhy byly, pokud **jde o zvolenou formu** společné evropské právní úpravy prodeje (nařízení) a **zvolenou alternativu** (fakultativní ‚druhý režim‘), zohledněny. Jak však již bylo uvedeno v předcházejícím stanovisku ⁽¹⁾, domnívá se, že iniciativa Komise by měla být zahájena určením ‚sady nástrojů‘, které by sloužily jako společný referenční rámec, který by měly k dispozici strany uzavírající přeshraniční smlouvy, a za druhé by mohla jako pilotní projekt předložit fakultativní nástroj pro obchodní smlouvy v oblasti nadnárodních prodejů zboží (B2B), jež by byl vhodným prostředkem k prověření soudržnosti mezi režimy a jejich konkrétního uplatňování.“

Výsledek hlasování

Hlasy pro: 93
Hlasy proti: 41
Zdrželo se hlasování: 6

b) Odstavec 1.7

„1.7 EHSV upozorňuje na následující klíčové otázky:

- provádění společné evropské právní úpravy prodeje je velmi problematické,
- musí být více zohledněny specifické charakteristické rysy malých a středních podniků,
- po konzultaci se zaměstnavateli, malými a středními podniky a spotřebitelskými organizacemi musí být vypracovány evropské vzorové smlouvy, jež budou navrženy pro konkrétní oblasti obchodu nebo odvětví činnosti, budou obsahovat standardní podmínky a budou dostupné ve všech úředních jazycích EU. Byly by velmi účinným nástrojem ve vztazích typu B2B a B2C a lze je propagovat bez ohledu na přijetí společné evropské právní úpravy prodeje,
- musí být zajištěna solidnější právní jistota a musí dojít k vylepšení společné evropské právní úpravy prodeje,
- v souladu s články 12 a 153 Smlouvy musí být při vymezování a provádění všech politik a přijatých opatření EU nezbytně brány v úvahu požadavky vyplývající z ochrany spotřebitele a malých a středních podniků.“

Výsledek hlasování

Hlasy pro: 75
Hlasy proti: 68
Zdrželo se hlasování: 7

c) Odstavec 1.9

„1.9 Výbor upozorňuje na význam doprovodných opatření nutných k tomu, aby se strany, které by mohly uplatnit společnou evropskou právní úpravu prodeje, bude-li přijata, dozvěděly, jak právní úpravu uplatnit efektivně a vykládat ji jednotným způsobem. Nicméně Výbor zdůrazňuje, že návrh v předloženém znění by neměl být uplatňován na spotřebitelské transakce.“

Výsledek hlasování

Hlasy pro: 85
Hlasy proti: 53
Zdrželo se hlasování: 5

d) Odstavec 4.3

„4.3 Pokud jde o **zvolenou formu** (nařízení) a **alternativu** (‚druhý režim‘ v každém členském státě, který je fakultativní a podléhá výslovnému souhlasu smluvních stran), jak již bylo řečeno ve výše zmíněném stanovisku Výboru, tento nástroj by mohl být omezen na čistě obchodní smlouvy, a spotřebitelské smlouvy by prozatím byly ponechány stranou.“

⁽¹⁾ Úř. věst. C 84, 17.3.2011, s. 1 (odstavce 1.2 a 1.3).

Výsledek hlasování

Hlasy pro:	93
Hlasy proti:	41
Zdrželo se hlasování:	6

e) Odstavec 4.13

„4.13 V souvislosti s hospodářskou a finanční krizí musí být vynaloženo veškeré úsilí na vytvoření systému, který bude podporovat vývoz a odstraní administrativní náklady. Pokud jde o spotřebitele, je nutné posílit jejich důvěru v jednotný trh a povzbudit je k přeshraničnímu nakupování poskytnutím účinných prostředků individuálního a kolektivního odškodnění.“

Výsledek hlasování

Hlasy pro:	71
Hlasy proti:	66
Zdrželo se hlasování:	8

f) Odstavec 5.3.1

„5.3.1 Výbor upozorňuje na nutnost vytvořit evropské vzorové smlouvy, které musí

- být dostupné bez ohledu na vstup společné evropské právní úpravy prodeje v účinnost,
- být určeny pro každou konkrétní oblast obchodu a odvětví činnosti,
- obsahovat normalizované podmínky vycházející z *acquis*, jež budou zaručovat velmi vysokou míru ochrany spotřebitelů ve smlouvách typu B2C a smluvní svobodu ve smlouvách typu B2B a plně uplatňovat iniciativu *Small Business Act*,
- být dostupné ve všech úředních jazycích EU,
- být sledovány a přezkoumávány ve stanovených intervalech s cílem zlepšit obsah využitím osvědčených postupů, právní nauky a judikatury.“

Výsledek hlasování

Hlasy pro:	75
Hlasy proti:	68
Zdrželo se hlasování:	7

II. Tento odstavec stanoviska specializované sekce byl vyškrtnut s ohledem na pozměňovací návrhy přijaté shromážděním, přestože více než jedna čtvrtina hlasů byla pro to, aby byl zachován v původní podobě (čl. 54 odst. 4 jednacího řádu):

a) Odstavec 5.4.1

„5.4.1 Výbor zdůrazňuje, že jednou z hlavních problematických oblastí z hlediska spotřebitele v přeshraničních transakcích je nedostatek účinných prostředků nápravy. Nedávné návrhy směrnice o alternativním řešení sporů u spotřebitelských sporů a nařízení o online řešení spotřebitelských sporů ze strany Komise představují významný krok vpřed, stále však schází mechanismus evropské soudní hromadné žaloby.“

Výsledek hlasování

Hlasy pro:	71
Hlasy proti:	71
Zdrželo se hlasování:	7

Článek 56 odst. 6 jednacího řádu EHSV stanoví, že nastane-li v průběhu hlasování rovnost hlasů „pro“ a „proti“, rozhodne hlas předsedajícího člena. V souladu s tímto článkem se předseda rozhodl pozměňovací návrh podpořit.